

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

MONTENEGRÓ

Készítette:
Radácsi Milán, KGA
2022. február 7.

Fontosabb gazdasági mutatók

Mutató megnevezése	Mérték-egység	2016	2017	2018	2019	2020	2021
GDP értéke (folyó áron)	Mrd EUR	3,954	4,299	4,663	4,951	4,186	1583,2 (Q3)
GDP változása (reál)	%	2,9	4,7	5,1	4,1	-15,3	25,8 (Q3)
Egy főre jutó GDP folyó áron	EUR/fő	6354	6908	7495	7959	6737	n.a.
Infláció (HICP)	%	0,1	2,8	2,9	1,2	-0,9	4,6
Munkanélküliségi ráta	%	21,3	22,1	17,8	16,2	20,5	24,7
Export értéke	Mrd EUR	0,326	0,372	0,400	0,416	0,366	0,437
Import értéke	Mrd EUR	2,062	2,304	2,553	2,601	2,105	2,504
Kihelyezett FDI állomány	Mrd EUR	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Befektetett FDI állomány	Mrd EUR	0,687	0,659	0,858	0,778	0,663	0,678 (X.)

Forrás: Montenegrói Statisztikai Hivatal, Montenegrói Központi Bank

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Gazdasági és politikai helyzetkép

Államforma	parlamentáris demokrácia
Főváros	Podgorica
Népesség	622.028 fő (2019)
Terület	1.812 km ²
Nemzetiségi megoszlás	montenegróiak (44,98%), szerbek (28,73%), bosnyákok (8,65%), albánok (4,91%), egyéb (horvát, roma stb.)
Vallási megoszlás	ortodox (74,24%), muzulmán (17,74%), katolikus (3,54%)
Hivatalos nyelv	montenegrói
Hivatalos pénznem	euró (EUR)
Jelentősebb városok	Podgorica (189.260 fő), Nikšić (69.203 fő), Bar (44.028 fő), Bijelo Polje (42.191 fő), Herceg Novi (30.597 fő)

Gazdasági és politikai helyzetkép II.

Államfő	Milo Đukanović (Szocialisták Demokratikus Pártja - DPS)
Kormányfő	Zdravko Krivokapić
Kormánykoalíció összetétele	Demokratikus Front, Demokratikus Néppárt, Szocialista Néppárt, Munkáspárt, Mozgalom a Változásért, URA Polgári Mozgalom, Demokraták, DEMOS, Igazi Montenegró, Egyesült Montenegró
Parlamenti választások	2024.
Következő elnökválasztás	2023. tavasz
Tagság nemzetközi szervezetekben	NATO (2017), CEFTA (2006), WTO (2012)
Szabadkereskedelmi megállapodások	CEFTA (Bosznia-Hercegovina, Szerbia, Albánia, Macedónia, Moldova és Koszovó), EFTA (Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc), Oroszország, Ukrajna, Törökország.

Kilátások

- **GDP:** 2021-ben a Világbank adatai szerint az ország gazdasági teljesítménye 10,8%-kal bővült, 2022 +5,6%;
- **Államadósság:** az ország államadóssága 2019 végén a GDP 75,57%-át tette ki. 2020 végére a GDP 103,3%-ára ugrott, míg 2021. szeptember végén 83,5%/GDP volt;
- **Költségvetés hiány:** 2019-ben 3,8-ról 2,98 %-ra csökkent az államháztartási hiány. 2020-ban a hiány elérte a 10,2 %-ot. 2021 I.-XI. időszakban 1,6%-ot tett ki;
- **Munkanélküliség:** a koronavírus-járvány hatására – az idenymunkákat leszámítva – a munkanélküliségi ráta folyamatosan emelkedik, 2021 év végére elérte a 24,7%-ot;
- **Átlagos fogyasztói árak:** 2018-ban 2,9%, 2019-ben 1,2 %-kal növekedtek, míg 2020-ban -1,3 %-os defláció volt. 2021 decemberében az infláció 4,6%, amely tovább emelkedhet. Nettó minimálbér 450 EUR (Európa Most! program). Nettó átlagbér 537 EUR (br. 793 EUR).
- **Kormányzati ágazati prioritások:** infrastruktúra-fejlesztés (Bar-Boljare autópálya), energetikai fenntarthatóság megteremtése (pljevlaji hőerőmű bezárása), mezőgazdaság, élelmiszeripar, környezetvédelem, turizmus, IT;
- **Piacra jutási nehézségek:** logisztikai kihívások (távolság, visszáru megtalálása), egyes áruféleségre vonatkozó kínálatot nagymértékben az idegenforgalmi szezon határozza meg, meghatározó regionális versenytársak (pl. Horvátország, Szerbia), belpolitikai helyzet.

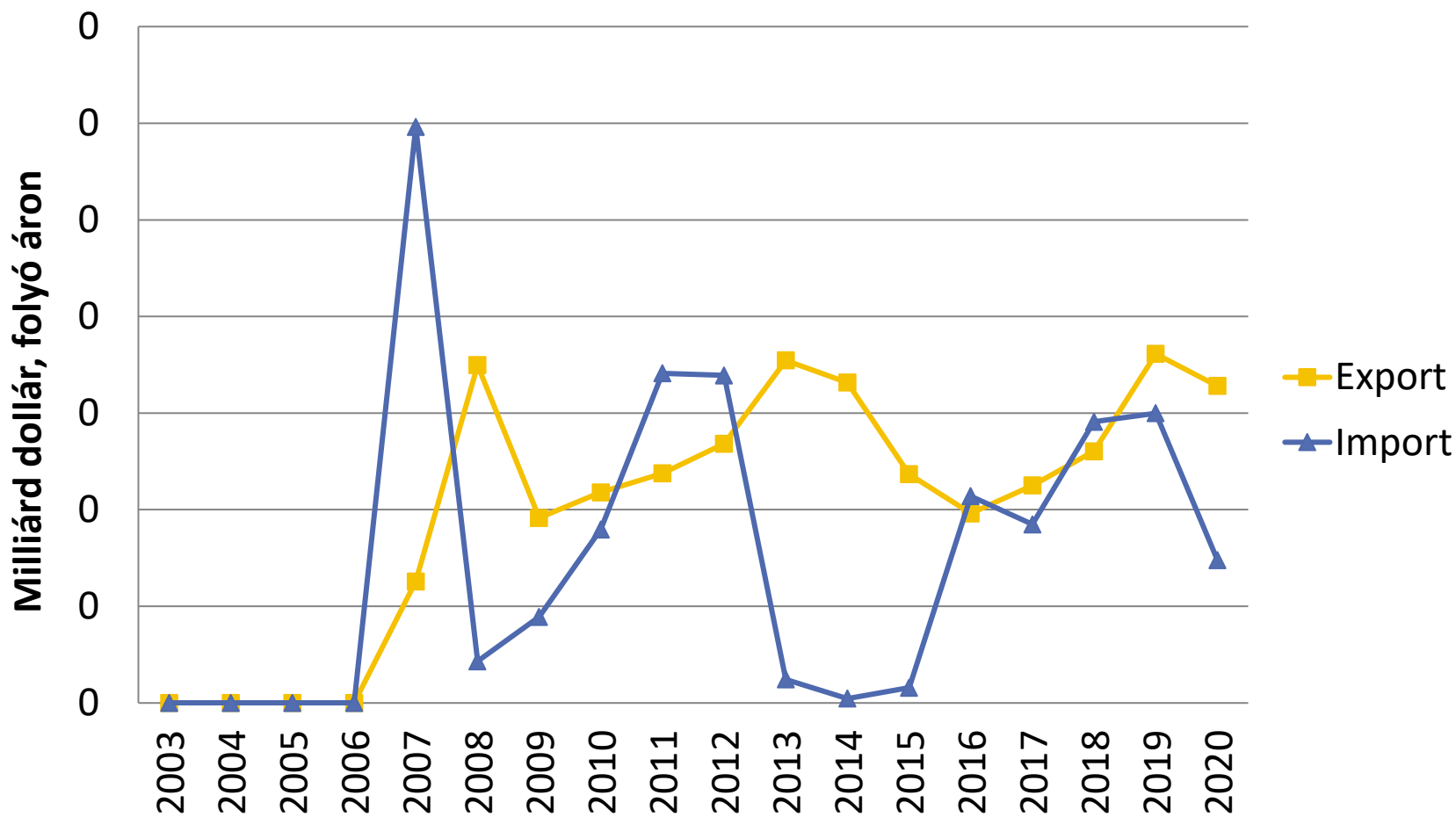

Adórendszer

Adónem	Adó mértéke
Áfa	21% / 7% / 0%
Vállalati nyereségadó	9%
Osztalékadó	9%
Személyi jövedelemadó	9%
Ingotlanadó	0,25-1%
Járulékok	Munkáltató által fizetendő járulék: 8,5% Munkavállaló által fizetendő járulék: 24,0% Nyugdíjbiztosítási járulék: 20,5% Egészségbiztosítási járulék: 10,8% Munkanélküliségi járulék: 1,2%

Kereskedelmi forgalom

Kereskedelmi kapcsolatok I.

Kétoldalú áruforgalom 2020 (HUF)		
	Export	Import
Élelmiszerek, italok, dohány	2.416.933.218	21.854.558
Nyersanyagok	56.403.728	9.032.684
Energiahordozók	14.811.304	n.a.
Feldolgozott termékek	10.960.687.958	9.036.564.632
Gépek és szállítóeszközök	6.656.020.336	21.237.652
Mindösszesen	20.104.856.544	9.088.689.526

2020-ban Magyarország 3 legfőbb export terméke a gyógyszer, gyógyszerészeti termék, a híradás-technikai, hangrögzítő és -lejátszó készülék, a harmadik helyen a közúti járművek voltak. **2020-ban Magyarország 3 legfőbb import terméke** a színesfém, azon belül is a megmunkálatlan alumínium (*a teljes behozatalunk 99,5%-a*), a vas és acél, valamint a híradás-technikai, hangrögzítő és -lejátszó készülék volt.

Kereskedelmi kapcsolatok II.

- **Gazdaságdiplomáciai kapcsolatrendszerünk:** Magyar-Montenegrói Gazdasági Vegyes Bizottság, amelynek 4. ülésére 2015. március 30-31-én, Budapesten került sor, margóján üzleti fórum megrendezésével.
- **Piaci, gazdasági információs források/partnerkeresés:** *Magyarország Podgoricai Nagykövetsége* (mission.pdg@mfa.gov.hu), *Montenegrói Gazdasági Kamara* (<http://www.privrednakomora.me/>), *Montenegrói Befektetési Ügynökség* (<http://www.mia.gov.me/naslovna>), *Montenegrói Üzleti Szövetség* (<http://www.visit-mba.me/>). A Montenegróba belépő termékeket vagy maga az exportőr, az általa létrehozott helyi cégen, ill. képviseleti irodán, vagy montenegrói partnerén, illetve annak képviseleti hálózatán keresztül juttathatja el a végfelhasználóhoz. Az eladás, értékesítés gyakorlata megegyezik a Magyarországon ismert technikákkal.
- **Vásárok/kiállítások:** Montenegró legjelentősebb vásárközpontja *Budvában* található (www.adriafair.co.me/), hivatalos magyarországi képviselője a *Mac-Line Kft.*, melynek honlapján elérhető a kiállítások éves programja (www.macline.hu). A magyar cégek elsősorban a márciusban megrendezésre kerülő Élelmiszeripari Vásár, és a szeptemberi Építőipari Vásár iránt érdeklődnek.
- **Üzleti kultúra:** Az európai kultúrkörhöz tartozó Montenegróban a magyarországival alapvetően megegyező szokások jellemzik a mindennapi kommunikációt. Az üdvözlés általában kézfogással történik, azonban közeli jóbarátok gyakran megölelik és arcon is csókolják egymást. Montenegróban az idegen nyelv ismerete nem tekinthető általánosnak, azonban az idegenforgalom szempontjából frekvenciált helyeken rendszerint beszélnek angolul. Az üzleti találkozók és tárgyalások leggyakoribb helyszínei a kávézók és éttermek, a megbeszélések általában a hazainál hosszabbak, sokszor étkezéssel is egybekötötték.

Kereskedelmi kapcsolatok III.

- **Bankrendszer, ajánlott fizetési módok:** Montenegróban 15 bank működik (<https://www.cbcbg.me/>), melyek közül az OTP Csoportba tartozó CKB (www.ckb.me) a legnagyobb. A hivatalos fizetőeszköz az *euró*. A külkereskedelmi ügylet lebonyolítása során általában az átutalás, esetleg a készpénz a jellemző. A nagyobb importőrök rendszerint *rövid lejáratú*, azaz két-három hónapos *fizetési határidőt* kérnek a rendeléskor. Az áruvásárlási szerződések megkötésekor ezért pontosan meg kell határozni az átutalási időpontokat.
- **Exportügyletek finanszírozása:** A Magyar Export-Import Bank Zrt. (EXIMBANK) és a Magyar Exporthitel Biztosító Zrt. (MEHIB) hatékony finanszírozási és biztosítási konstrukciókat nyújt a magyar exportőröknek, melyekről részletes információ honlapjukon található. Beruházás Védelmi Megállapodás még nincsen. Kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény van.
- **Váminformációk:** Montenegró esetében nincsenek érvényben aránytalanul szigorú vagy diszkriminatív piacra jutási vagy kereskedelmi akadályok. Montenegró és az EU tagállamok közötti külkereskedelmi forgalom döntő része liberalizált, azonban továbbra is vannak termékek, melyekre vámok vannak érvényben (az aktuális információk megtalálhatók a *Montenegrói Vámhivatal* honlapján (www.upravacarina.gov.me)). A vám mértéke termékcsoporttól függően 0-30%.
- **Üzleti partnerek ellenőrzése:** online cégjegyzék (www.pretraga.crps.me)
- **Közbeszerzés:** Montenegrói Közbeszerzési Ügynökség (<http://portal.ujn.gov.me/delta2015/login.jsp>)
- **Szállítmányozás:** Magyarország és Montenegró között a szállítmányozás elsősorban *közúton* bonyolódik, azonban lehetséges a vasúti szállítás is a *Belgrád-Bar vasútvonalon* keresztül. Nincsenek érvényben különleges szállítmányozási előírások. A rendelés és a pénzügyi teljesítés előtt minden esetben meg kell állapodni (1) a *fuvvarparitásról*, (2) a *fizetés módjáról* és (3) a *fizetési garanciáról*.

Befektetési kapcsolatok

- **FDI:** a Montenegrói Központi Bank (CBCG) hivatalos adatai szerint Magyarországról eddig (2015-2021. VIII. hó) összesen 165,4 millió FDI érkezett Montenegroba, amellyel hazánk az egyik legfontosabb külföldi befektetőnek számít. A legjelentősebb magyar beruházók az *OTP Csoport*, amely 2006-ban vásárolta meg a Montenegrói Kereskedelmi Bankot (CKB), illetve a *Hunguest Hotels*, amely 2004-ben Herceg Noviban két, korábban állami tulajdonban lévő szállodát privatizációs eljárás keretében vett át. A CKB 2019 júliusában megvásárolta a Société Générale Montenegro 90,55 százalékos részvénycsomagját. A 4IG telekommunikációs vállalat 2021 végén megvásárolta a montenegrói Telenor-t;
- **Befektetés-ösztönzési támogatás:** Montenegroban számos befektetés-ösztönzési támogatás (pl. adó- és vámkedvezmények) áll a külföldi beruházók rendelkezésére, melyekről részletes tájékoztatás található a *Montenegrói Befektetési Ügynökség* honlapján (<https://mia.gov.me/>);
- **Cégalapítás:** a leggyakrabban alkalmazott vállalkozási forma a *kft. (d.o.o.)*, melynek alapítója lehet magán vagy jogi személy, belföldi vagy külföldi állampolgár egyaránt (a külföldiekre a belföldiekkel megegyező előírások vonatkoznak). Lehetőség van egyablakos regisztrációra a *Központi Cégjegyzéknél* (www.crps.me). Cégalapítás összköltsége cca. 27-30 EUR. Magyarország és Montenegro között érvényben van a *kettős adóztatás elkerüléséről szóló megállapodás*.

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Együttműködési lehetőségek

Vízgyártás

ICT

Szennyvíz és
hulladékkezelési
technológiák

Gáz- és olajipari
berendezések

Alternatív és megújuló
energia

R & D, tudás és
technológia transzfer

Mezőgazdasági és
élelmiszer feldolgozó
technológiák

Gyógyszerek, gyógyászati
berendezések

Kiemelt ágazatok I.

- **Idegenforgalom:** Montenegró GDP-jének több mint 30%-át a turizmus adja, ezért a magyar cégeknek is potenciális lehetőséget jelenthetnek mindazok a feldolgozóipari és szolgáltató ágazatok, melyek iránt a *HoReCa szektor* részéről igény mutatkozik.
- **Idegenforgalmi infrastruktúra:** Montenegró stratégiai célja, hogy további 4* és 5*-os szállodák épüljenek az országban, ami komoly igényt generálhat számos ágazat számára. (pl. építőipar, bútoripar, tervezőmérnöki szolgáltatás stb.)
- **Húsipar:** Montenegróban gyakorlatilag nem létezik ipari méretű sertésenyésztés, ezért az ország importból fedezi *sertéshús* szükségleteit (a legfőbb külkereskedelmi partnerországok ezen a téren: Spanyolország, Hollandia és Németország). Az országban viszont számos húsfeldolgozó üzem működik, melyekben túlnyomórészt hagyományos montenegrói húskészítményeket állítanak elő.
- **Tejipar:** Montenegróban hagyományosan népszerűek a különböző *tejtermékek* (tej, sajt, joghurt stb.), azonban az ország csak korlátozott gyártókapacitással rendelkezik ezen a téren (az import legnagyobb része Szerbiából, Horvátországból és Szlovéniából érkezik Montenegróba).

Kiemelt ágazatok II.

- **Bio és egészséges élelmiszerek:** a nemzetközi trendekhez igazodva Montenegróban is egyre népszerűbbek a biotermékek és egészséges élelmiszerek, azonban a hazai termelés még nem készült fel az igények kielégítésére.
- **Energetika:** Montenegró stratégiai célja, hogy a nyugat-balkáni régió energetikai elosztóközpontja legyen: (1) Montenegrót Olaszországgal összekötő tenger alatti villamos kábel, (2) Jón-Adria gázvezeték (IAP). Pljevlaj-i hőerőmű kiváltása. Briska Gora, Velje Brdo, Vilusi naperőműparkok, Solari 3000+, 500+
- **Szennyvíztisztítás/hulladékgazdálkodás:** Montenegró mind a szennyvíztisztítás, mind a hulladékgazdálkodás terén jelentősen le van maradva az uniós átlaghoz képest. Több montenegrói településen az elmúlt időszakban épített szennyvíztisztító üzemekben (pl. Budva, Tivat, Herceg Novi, Nikšić, Ulcinj) keletkező szennyvíziszap kezelésére még nem született átfogó megoldás. A szennyvíztisztítás mellett Montenegrónak az EU csatlakozási feltételek teljesítéséhez kapcsolódóan komoly eredményeket kell felmutatnia a hulladékgazdálkodás területén is, 2030-ig a kommunális hulladék 65 százalékát újra kell hasznosítania. (WBGC – Klímavédelmi célok)

KÜLGAZDASÁGI ÉS KÜLÜGYMINISZTERIUM

Elérhetőségek

MAGYARORSZÁG NAGYKÖVETSÉGE, PODGORICA

Radácsi Milán, külgazdasági attasé

81000 Podgorica, Kralja Nikole 104., Montenegró

E-mail: MRadacsi@mfa.gov.hu

Hivatali telefonszám: +382 20 602 880

Mobil telefonszám: +382 67253 563